

I. ค่ากลางของข้อมูล

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

ไม่แจกแจงความถี่

$$\mu = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_N}{N} = \frac{\sum_{i=1}^N x_i}{N}$$

แจกแจงความถี่

$$\mu = \frac{f_1 x_1 + f_2 x_2 + f_3 x_3 + \dots + f_k x_k}{f_1 + f_2 + f_3 + \dots + f_k} = \frac{\sum_{i=1}^k f_i x_i}{\sum_{i=1}^k f_i}$$

x_i คือค่ากึ่งกลางของอันตรภาคชั้น

ค่าเฉลี่ยเลขคณิตแบบถ่วงน้ำหนัก

$$\mu = \frac{w_1 x_1 + w_2 x_2 + w_3 x_3 + \dots + w_N x_N}{w_1 + w_2 + w_3 + \dots + w_N} = \frac{\sum_{i=1}^N w_i x_i}{\sum_{i=1}^N w_i}$$

ค่าเฉลี่ยเลขคณิตรวม

$$\mu_{รวม} = \frac{N_1 \mu_1 + N_2 \mu_2 + N_3 \mu_3 + \dots + N_k \mu_k}{N_1 + N_2 + N_3 + \dots + N_k} = \frac{\sum_{i=1}^k N_i \mu_i}{\sum_{i=1}^k N_i}$$

I. ค่ากลางของข้อมูล (ต่อ)

ค่ามัธยฐาน

ค่ามัธยฐาน คือ ค่าที่แบ่งข้อมูลออกเป็นสองส่วนเท่าๆ กัน

ไม่แจกแจงความถี่ (ตัวๆ)	แจกแจงความถี่ (ช่วงๆ)
<p>หลักการหาค่า <i>Med</i></p> <ol style="list-style-type: none"> เรียงข้อมูลจากน้อยไปมาก หาดำแหน่งของ <i>Med</i> คือ $\frac{N+1}{2}$ หาค่าที่ตำแหน่งนั้นคือ ค่า <i>Med</i> 	<p>หลักการหาค่า <i>Med</i></p> <ol style="list-style-type: none"> เรียงข้อมูลจากน้อยไปมาก หาดำแหน่งของ <i>Med</i> คือ $\frac{N}{2}$ ค่า <i>Med</i> = $L + I \left(\frac{\frac{N}{2} - \sum f_L}{f_m} \right)$ <p><i>L</i> คือ ขอบล่างของชั้นที่ <i>Med</i> อยู่ $\sum f_L$ คือ ความถี่สะสมชั้นก่อนหน้า f_m คือ ความถี่ชั้นมัธยฐาน</p>

ค่าฐานนิยม

ค่าฐานนิยม คือ ค่าของข้อมูลที่ซ้ำกันมากที่สุด

ไม่แจกแจงความถี่ (ตัวๆ)
<p><i>Mode</i> คือ ค่าของข้อมูลที่ซ้ำกันมากที่สุด</p> <p><i>Mode</i> ของข้อมูลชุดหนึ่ง อาจมีได้มากกว่า 1 ค่า หรือไม่มีก็ได้</p>

I. ค่ากลางของข้อมูล (ต่อ)

ค่ากึ่งกลางพิสัย

$$\text{ค่ากึ่งกลางพิสัย} = \frac{x_{\max} + x_{\min}}{2}$$

สมบัติของค่ากลาง

1. $\sum (x_i - \mu)^2$ มีค่าน้อยสุด ; $\sum (x_i - \mu) = 0$
2. $\sum |x_i - \text{Med}|$ มีค่าน้อยสุด
3. ถ้ามีข้อมูล 2 ชุด ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน
ชุดที่ 1 $x_1, x_2, \dots, x_i, \dots, x_N$
ชุดที่ 2 $y_1, y_2, \dots, y_i, \dots, y_N$
มีสมการความสัมพันธ์ $y_i = Ax_i + B$ จะได้ว่า
$$\mu_y = A\mu_x + B$$
$$\text{Med}_y = A\text{Med}_x + B$$
$$\text{Mode}_y = A\text{Mode}_x + B$$

TRICK !! “การลดทอน”

กรณี I เท่ากัน

$$d_i = \frac{x_i - a}{I}$$

$$x_i = a + d_i I$$

$$\mu = a + I\bar{d}$$

กรณี I ไม่เท่ากัน

$$d_i = x_i - a$$

$$x_i = a + d_i$$

$$\mu = a + \bar{d}$$

II. การวัดตำแหน่งของข้อมูล

Q_r, D_r, P_r

ควอร์ไทล์ คือ การแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ส่วนเท่าๆ กัน หลังจากเรียงคะแนนจากน้อยไปมาก มีตัวแบ่งหลักอยู่ 3 ตัว Q_1, Q_2 และ Q_3 $\overline{Q_1 \quad Q_2 \quad Q_3}$

เดซิล์ คือ การแบ่งข้อมูลออกเป็น 10 ส่วนเท่าๆ กัน หลังจากเรียงคะแนนจากน้อยไปมาก มีตัวแบ่งหลักอยู่ 9 ตัว $D_1, D_2, \dots, D_9$ $\overline{D_1 \quad D_2 \dots D_9}$

เปอร์เซ็นต์ไทล์ คือ การแบ่งข้อมูลออกเป็น 100 ส่วนเท่าๆ กัน หลังจากเรียงคะแนนจากน้อยไปมาก มีตัวแบ่งหลักอยู่ 99 ตัว $P_1, P_2, \dots, P_{99}$ $\overline{P_1 \quad P_2 \dots P_{99}}$

หลักการหาค่า Q_r, D_r, P_r

เรียงข้อมูลจากน้อยไปมาก

ไม่แจกแจงความถี่ (ตัวๆ)	แจกแจงความถี่ (ช่วงๆ)
<p>หลักการหาค่า Q_r, D_r, P_r</p> <ol style="list-style-type: none"> เรียงข้อมูลจากน้อยไปมาก หาตำแหน่งของ Q_r, D_r, P_r คือ $\frac{r(N+1)}{4}, \frac{r(N+1)}{10}, \frac{r(N+1)}{100}$ ตามลำดับ หาค่าที่ตำแหน่งนั้น คือ ค่า Q_r, D_r, P_r 	<p>หลักการหาค่า Q_r, D_r, P_r</p> <ol style="list-style-type: none"> เรียงข้อมูลจากน้อยไปมาก หาตำแหน่งของ Q_r, D_r, P_r คือ $\frac{rN}{4}, \frac{rN}{10}, \frac{rN}{100}$ ตามลำดับ ค่า Q_r, D_r, P_r $= L + I \frac{(\text{ตำแหน่ง} - \text{ความถี่สะสมขั้นก่อนหน้า})}{\text{ความถี่ชั้น } Q, D, P}$

NOTE

- $Q_2 = P_{50} = D_5 = \text{Med}$
- ถ้าตำแหน่งของ P, Q, D เท่ากับความถี่สะสม แล้วค่า P, Q, D จะเท่ากับขอบบนของชั้นนั้น

III. การวัดการกระจาย

การกระจายสัมบูรณ์ การกระจายสัมพัทธ์

การกระจายสัมบูรณ์ ใช้วัดการกระจายข้อมูลเพียงชุดเดียว

การกระจายสัมพัทธ์ ใช้เปรียบเทียบการกระจายของข้อมูลมากกว่า 1 ชุด

การกระจายสัมบูรณ์		การกระจายสัมพัทธ์	
พิสัย (R)	$x_{\max} - x_{\min}$	ส.ป.ส. การแปรผันพิสัย (C.R.)	$\frac{x_{\max} - x_{\min}}{x_{\max} + x_{\min}}$
ส่วนเบี่ยงเบน ควอร์ไทล์ (Q.D.)	$\frac{Q_3 - Q_1}{2}$	ส.ป.ส. ส่วนเบี่ยงเบน ควอร์ไทล์ (C.Q.)	$\frac{Q_3 - Q_1}{Q_3 + Q_1}$
ส่วนเบี่ยงเบน เฉลี่ย (M.D.)	$\frac{\sum x - \mu }{N}$	ส.ป.ส. ส่วนเบี่ยงเบน เฉลี่ย (C.M.)	$\frac{M.D.}{\mu}$
ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน σ	$\sqrt{\frac{\sum (x - \mu)^2}{N}}$ $\sqrt{\frac{\sum x^2}{N} - \mu^2}$	ส.ป.ส. การแปรผัน (C.V.)	$\frac{\sigma}{ \mu }$

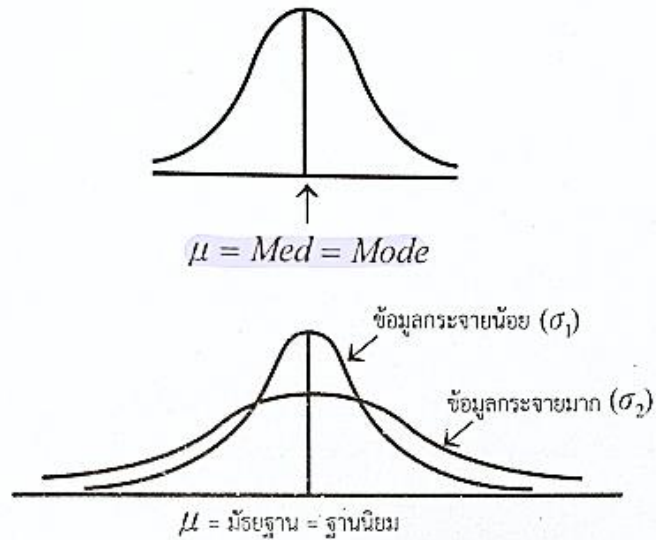
NOTE

$$S.D. = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่มตัวอย่าง} = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N-1}} = \sqrt{\frac{\sum x^2 - n\bar{x}^2}{N-1}}$$

IV. การแจกแจงปกติกับค่ามาตรฐาน

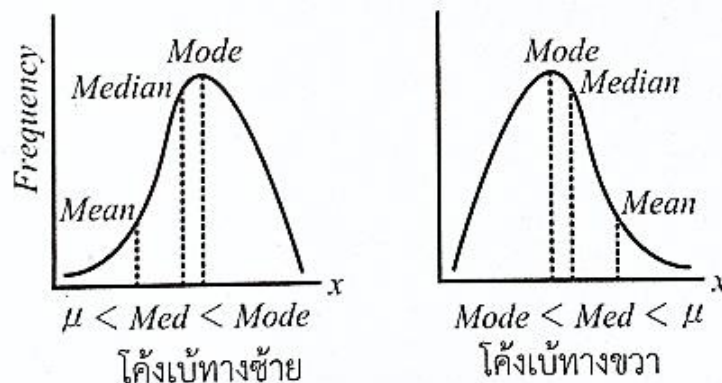
การแจกแจงปกติ

ความสัมพันธ์ระหว่างค่ากลางกับการกระจายของข้อมูล

$$\sigma_1 < \sigma_2, \frac{\sigma_1}{\mu_1} < \frac{\sigma_2}{\mu_2} \quad \frac{\sigma}{\mu} \text{ ยิ่งน้อยยิ่งดี}$$

NOTE การแจกแจงไม่ปกติ

$$|\mu - \text{Mode}| = 3|\mu - \text{Med}|$$

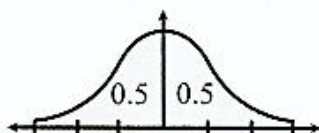
IV. การแจกแจงปกติกับค่ามาตรฐาน (ต่อ)

การแจกแจงค่ามาตรฐาน

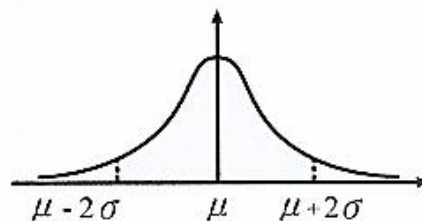
ค่ามาตรฐาน $z = \frac{x_i - \mu}{\sigma}$

สมบัติของค่า Z

1. $\bar{Z} = 0 \rightarrow \sum Z = 0$
2. $\sigma_z = 1 \rightarrow \sum Z^2 = N$
3. พื้นที่ใต้เส้นโค้งมีค่าเท่ากับ 1

The 95% rule

- จำนวนข้อมูลที่อยู่ในช่วง $(\mu - 2\sigma, \mu + 2\sigma) \approx 95\%$
- $R \approx 4\sigma \rightarrow \sigma \approx \frac{R}{4}$